

Министарство просвете и спорта Републике Србије
Српско хемијско друштво

Републичко такмичење из хемије
21.05.2005.

Тест за II разред средње школе

Име и презиме

Место и школа

Разред

Не отварајте добијени материјал док Вам се не каже да то учините. Радите пажљиво! У прилогу се налази чиста хартија на којој треба да рачунате. Означите своја рачунања на хартији редним бројем задатка да би комисија могла да прати ваш рад..

РЕЗУЛТАТЕ ОБАВЕЗНО УПИШИТЕ У МЕСТА КОЈА СУ ЗА ТО ПРЕДВИЂЕНА КОД СВАКОГ ЗАДАТКА!

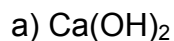
Заокружене вредности које треба употребити код решавања задатака:

Релативне атомске масе: H=1; Li=7; B=11; C=12; N=14; O=16; F=19; Na=23; Mg=24; Al=27; Si=28; P=31; S=32; Cl=35,5; K=39; Ca=40; Cr=52; Mn=55; Fe=56; Co=59; Cu=64; Zn=65; As=75; Br=80; Rb=85; Sr=88; Mo=96; Ag=108; Cd=112; Sn=119; I=127; Cs=133; Ba=137; Hg=201; Pb=207; Bi=209; Ra=226; U=238

Нормални услови: температура = 0⁰C; притисак 101,3 kPa.
Молска запремина: 22,4 dm³/mol при нормалним условима.
Авогадров број: 6x10²³
Универзална гасна константа: 8,314 J/K mol
Фарадејева константа: 96500 C
Планкова константа: 6,62 x 10⁻³⁴ J s

ВРЕМЕ ИЗРАДЕ ТЕСТА ЈЕ 150 МИНУТА

1. Које супстанце се у наведеном облику налазе у природи (заокружите):

2. Узорак млевеног меса масе 2,000 g разложен је концентрованом сумпорном киселином у присуству катализатора тако да је целокупан азот преведен у амонијум јон. У раствор се дода натријум-хидроксид у вишку и ослобођени амонијак предестилује у $50,00 \text{ cm}^3$ раствора хлороводоничне киселине концентрације $0,6700 \text{ mol/dm}^3$. За неутрализацију вишка киселине потребно је $30,10 \text{ cm}^3$ раствора натријум-хидроксида концентрације $0,6520 \text{ mol/dm}^3$. Одредите проценат азота у месу.

_____ %
(2 дец.)

3. Гасовита смеша NO_2 и N_2O_4 је у равнотежи. Ако је концентрација N_2O_4 $3,5 \times 10^{-3} \text{ mol/dm}^3$ колика је концентрација NO_2 ? Константа равнотеже је 170 за реакцију $2\text{NO}_2 (\text{g}) \rightleftharpoons \text{N}_2\text{O}_4 (\text{g})$.

_____ mol/dm^3
(1 дец. x експ.)

4. Магнезијумова трака на хладно реагује са:

- а) CuCl_2
- б) NaCl
- в) NH_4Cl
- г) LiI
- д) KOH

Занемарити спору реакцију са хладном водом.

5. Деловањем воде на 1,00 г неког чврстог оксида А настаје 1,49 г киселине Б. Оксид је потпуно изреаговао. Наведена киселина је чврста супстанца. За потпуну неутрализацију 0,149 г те киселине потребно је $36,34 \text{ cm}^3$ раствора натријум-хидроксида концентрације $0,100 \text{ mol/dm}^3$. Написати молекулске формуле оксида А и киселине Б.

А= _____

Б= _____

6. Колико грама NaCl треба растворити у 100 г 14% NaCl да би се добио раствор масеног удела 18%?

_____g
(2 дец.)

7. Написати у молекулском облику реакције:

а) калцијум-силиката и флуороводоничне киселине

б) водоник-сулфида и натријум-сулфита

в) калијум-супероксида и воде

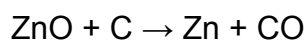
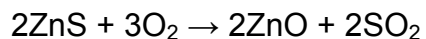
8. Сулфид неког метала се при жарењу на ваздуху квантитативно преводи у оксид. Том приликом маса се не мења. Када се добијени оксид раствори у хлороводоничној киселини и третира вишком водоник-сулфида квантитативно се таложи сулфид чија маса је за 20% већа од масе оксида. Који метал је у питању?

_____

9. Концентрација засићеног раствора водоник-сулфида је $0,1 \text{ mol/dm}^3$.
Колика је концентрација S^{2-} јона у засићеном раствору на рН 2,0? $K_{a1}=1,0 \times 10^{-7}$, $K_{a2}=1,3 \times 10^{-13}$

_____ mol/dm^3
(1 дец. x експ.)

10. Цинк се добија из сулфидне руде следећим следом реакција:

Колико тона цинка се може добити из 20 t цинк-сулфида ако је принос 75%.

_____ t
(1 дец.)

11. За реакцију $\text{HPO}_4^{2-}(\text{aq}) + \text{CH}_3\text{COOH}(\text{aq}) \rightleftharpoons \text{H}_2\text{PO}_4^-(\text{aq}) + \text{CH}_3\text{COO}^-(\text{aq})$ константа $K=290$. Идентификујте најјачу базу у равнотежној смеси.

а) H_2O

б) HPO_4^{2-}

в) CH_3COOH

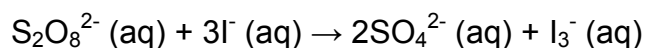
г) H_2PO_4^-

д) CH_3COO^-

12. Колико јединичних ћелија има у 10 g алуминијума ако алуминијум има површински центрирану кристалну решетку?

_____
(2. дец. x эксп.)

13. . Koja od navedenih једнакости је тачна за наведену реакцију?

а)

$$\frac{\Delta [\text{I}^-]}{\Delta t} = - \frac{\Delta [\text{I}_3^-]}{\Delta t}$$

г)

$$3 \left\{ \frac{\Delta [\text{I}^-]}{\Delta t} \right\} = \frac{\Delta [\text{S}_2\text{O}_8^{2-}]}{\Delta t}$$

б)

$$-3 \left\{ \frac{\Delta [\text{I}^-]}{\Delta t} \right\} = \left\{ \frac{\Delta [\text{I}_3^-]}{\Delta t} \right\}$$

д)

$$-\frac{1}{3} \left\{ \frac{\Delta [\text{I}^-]}{\Delta t} \right\} = \frac{1}{2} \left\{ \frac{\Delta [\text{SO}_4^{2-}]}{\Delta t} \right\}$$

в)

$$-3 \left\{ \frac{\Delta [\text{I}^-]}{\Delta t} \right\} = 2 \left\{ \frac{\Delta [\text{SO}_4^{2-}]}{\Delta t} \right\}$$

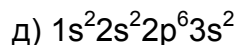
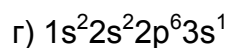
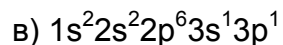
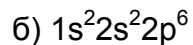
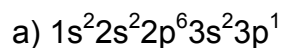
14. Колика је максимална запремина CO_2 на 25°C и притиску од 101,3 kPa коју може да веже 100 cm^3 раствора натријум-хидроксида концентрације 1 mol/dm^3 .

_____ dm^3
(2 дец.)

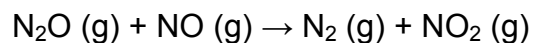
15. Колико kWh електричне енергије је потребно за добијање 1 kg алуминијума из истопљене смесе која садржи Al^{3+} ако је напон 2,5 V.

_____ kWh
(1 дец.)

16. Заокружити електронску конфигурацију побуђеног стања атома магнезијума (атомски број 12):

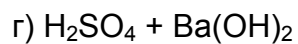
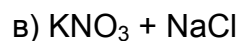
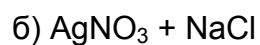
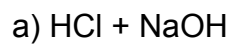

17. Доле су приказани кораци у реакцији катализованог разлагања азот(I) – оксида. Идентификујте катализатор.

---

18. Помешане су једнаке запремине раствора концентрација $0,1 \text{ mol/dm}^3$ наведених супстанци. Који пар супстанци ће дати најмању електричну проводљивост.

19. Растворена су 4,00 г чврстог амонијум-нитрата у 100,0 г воде.

Температура воде је опала са 24,1 на 21,0⁰С. Одредити енталпију растварања амонијум-нитрата. Специфична топлота раствора амонијум-нитрата је $C_p = 4,027 \text{ J/g K}$. Занемарити топлотни капацитет посуде и термометра. Узети да је посуда савршен изолатор.

$$\Delta H_s = \underline{\hspace{2cm}} \text{ kJ/mol}$$

(1 дец.)

20. Реакција разлагања $\text{PCl}_5(\text{g}) \rightleftharpoons \text{PCl}_3(\text{g}) + \text{Cl}_2(\text{g})$ има константу равнотеже 0,245 на 300⁰С. Шта се дешава у посуди у којој су концентрације сва три гаса 0,30 mol/dm³.

- а) концентрација PCl_5 расте а концентрације PCl_3 и Cl_2 опадају
- б) концентрације PCl_5 и Cl_2 расту а концентрација PCl_3 опада
- в) концентрације PCl_3 и Cl_2 расту а концентрација PCl_5 опада
- д) концентрације PCl_3 и PCl_5 расту а концентрација Cl_2 опада
- е) смеша остаје у стању равнотеже

Кључ за II разред

1.	в), г), њ)	3
2.	9,72	3
3.	$4,5 \times 10^{-3}$	3
4.	а), в)	3
5.	А = P_4O_6 или P_2O_3	1,5
	Б = H_2PNO_3 или H_3PO_3	1,5
6.	4,88 g	3
7.	а) $CaSiO_3 + 6HF \rightarrow CaF_2 + SiF_4 + 3H_2O$	1
	б) $2H_2S + Na_2SO_3 \rightarrow 3S + 2NaOH + H_2O$	1
	в) $2KO_2 + 2H_2O \rightarrow 2KOH + H_2O_2 + O_2$	1
8.	Cu	3
9.	$1,3 \times 10^{-17}$	3
10.	10,1 t	3
11.	HPO_4^{2-}	3
12.	$5,55 \times 10^{22}$	3
13.	д)	3
14.	$2,45 \text{ dm}^3$	3
15.	7,5 kWh	3
16.	в)	3
17.	NO	3
18.	г)	3
19.	26,0 kJ/mol	3
20.	а)	3